

Stari Koder počasi, glasno vznešeno: Moliva, žena!... Oče naš... kateri si v nebesih... posvečeno bodi tvoje... ime, pridi k nam tvoje kraljestvo... odpusti nam... (Lučica pred sveto podobo se gasi, zagrinjalo pada. Ves čas se čuje močni, pretresujoči glas starega Kodra.)

Konec.

NOČ. UTVA. TRST.

Tiha noč zemljo objemlje
ziblje v sanje jo sladké;
po gladini nebni plove
luna varno in molče.

Skoz vejevje polumračno
rahlo svit nje trepetá
kot ljubezzen moja za-te
v dnu nesrečnega srčá.

ZAVAROVANJE ZA STAROST IN OBNEMOGLOST. IVANKA.

Težko si je misliti krivičnejše družabne uredbe, kakor je današnja. Ves napredek, ki ga ustvarjajo končno le delavske roke, prinaša ugodnosti in koristi le kapitalistom in privilegiranim stanovom, delavcem pa ostaja komaj golo življenje. In ves sistem vladanja gre za tem, da se to krivično, vnebovzpjoče razmerje ohrani in utrdi. Vladam so na skrbi vedno le ugodnosti in koristi privilegirancev, za delavske sloje pa, ki vendar edini omogočujejo, s svojimi rokami ustvarjajo vse te koristi, se vlade ne menijo ali pa le — prisiljene. In še tedaj le gledajo, kako bi za delavstvo čim manj storile.

Tak sistem vladanja je tudi naš avstrijski, kar najbolj spričuje okolnost, da v Avstriji še vedno nimamo zakona za zavarovanje delavcev za starost in one moglest ter preskrbo njih udov in sirot.

Pri nas za delavca še vedno obstoji alternativa: ali umri, ko ti ponehajo telesne moči, ali pa postani javni revež, katerega

se na občinske stroške, po odgonu pošlje v kraj, kjer ima domovinsko pravico. Ondi se mu pa prizna prave, da si dan za dnevom od hiše do hiše išče hrane in stanovanja. Ako je pa pristojen morda v kako mestno občino, pošlje se ga v javno ubožnico. V obeh slučajih je odvisen od javne miloščine.

Tako poniževalno, z uprav neznosnimi okoliščinami oteženo življenje čaka v Avstriji človeka, ki je vse svoje življenje delal v potu svojega obraza, čegar roke so bile pokrite s krvavimi žulji. Za vse neštete svoje uradnike, vojaške in civilne, skrbi država, da v starosti in onemoglosti ne ostanejo brez sredstev; izplačuje jim lepe penzije kot obresti njihovega dela, ki jim omogočujejo več ali manj prijetno in udobno odpočivanje od truda. Le za ubozega delavca, ki je istotako delal v občo korist, in to pod najtežjimi pogoji, nima avstrijska vlada nikakega priznanja in nikakega povračila v času starosti in onemoglosti. Le ubogemu delavcu od vsega njegovega ogromnega, težkega dela ne ostane družega, nego brezmoč in pravica do miloščine. Vse to velja tudi za ženo delavko. Tudi ona je delala in trpela vse svoje življenje, a na starost jo čaka ista osoda, kakor moža.

Ženam raznih uradnikov se po smrti moževi daje večji a'i manjši del zanj določene penzije, in tudi nedorasli otroci dobe svoj del, delavčevi ženi in njenim otrokom pa po moževi smrti ne ostane družega, nego — domovinska pravica problematične vrednosti v tisti občini, kjer jo je imel mož, oziroma oče. Koliko koristi ima udova z otroci pričakovati od te domovinske pravice, si lahko mislimo, ako upoštevamo okolnost, da so občine same izvečine v denarnih stiskah, da jim navadno nedostaje denarja za najmanjše potrebe. Dovolj znano je tudi, kako se občine na vse kriplje branijo skrbeti sosebno za reveže, ki so bili že več let odsotni iz občine, kar pred vsem velja za udove in otroke delavcev, ki so